

het Noordereiland te ontrukken aan de paar honderd Duitsers die er zich in eerste instantie genesteld hadden? Op papier: ja – maar de werkelijkheid was anders. De Nederlandse troepen, niet gealarmeerd op de avond van de 9de of in de nacht van 9 op 10 mei, waren volslagen verrast; hun commandanten hadden aanvankelijk geen idee wat er precies gebeurd was; spoedig gingen geruchten de ronde doen dat Duitse parachutisten ook ten noorden en ten oosten van Rotterdam geland waren, dat sommigen hunner in auto's al dwars door de stad reden, dat andere Duitsers met watervliegtuigen geland waren op de Kralingse plas, dat er op de Maas allerlei schepen lagen die ladingen Duitse wapenen aan boord hadden of waaruit zelfs Duitse militairen te voorschijn klauterden,¹ dat andere Duitse militairen zich vermomd hadden als politie-agenten, dat door Duitse burgers en NSB'ers uit de huizen druk op Nederlandse troepen geschoten werd – kortom: in de grote havenstad (wie had ooit gedacht dat *hier* in het eerste oorlogsuur gevochten zou worden?) greep de angst voor de Vijfde Colonne nog sneller om zich heen dan elders het geval was. De nerveuze militairen voelden zich geen seconde veilig; bewakingstroepen waren er en ook militairen uit het geniedepot die, door de stad patrouillerend, de óók patrouillerende mariniers onder vuur namen wier donkerblauwe uniformen hun de indruk gaven: dat is de vijand!²

Aan Nederlandse kant kwam 's morgens om zeven uur een compagnie mitrailleurs met acht van die wapens het eerst in de buurt van de Maasbruggen aan; op de Boompjes ontstond een vuurgevecht waarbij de Duitsers ook van het Noordereiland op de Nederlandse troepen schoten. Langzamerhand naderden meer Nederlandse militairen de bruggen, ca. negen uur 's morgens drongen zij in het 'Witte Huis' door dat op de hoek van de Gelderse kade tegenover het Bolwerk gelegen was en goed uitzicht op de bruggen bood; mariniers installeerden er twee mitrailleurs waarmee zij intensief vuurden op de Duitsers die hunnerzijds op de spoorbaan enkele mitrailleurs in stelling gebracht hadden. Van coördinatie was bij die Nederlandse tegenacties geen sprake; de Rotterdamse kantonnementscommandant, de kolonel der genie P. W. Scharroo, gaf 's morgens om tien uur, vijf uur na de landing van de eerste Duitsers, aan een luitenant van de genietroepen die met twee-en-twintig man zou uitrukken, een opdracht waaruit duidelijk bleek hoe gebrekkig de informatie was waarover hij, de kantonnementscommandant, beschikte:

'Vijand is gesignaleerd in de omgeving van de Maasbruggen. Eigen patrouilles zijn daar in de buurt. Tracht zo spoedig mogelijk te berichten, waar de vijand

¹ H. de Jong: *De Rotterdamse politie gedurende de oorlogsjaren 1939-1945*, p. 94.

² Nierstrasz: *Rotterdam*, p. 52, 54.